

МАЪНАВИЯТ ВА ИҚТИСОД – жамиятнинг иқт-й тараққиёти билан боғлиқ муносабат ларда маъ-ят масалалари, хус-н, инсонпарварлик талаблари ва меъёрлари ҳисобга олиниши лозимлиги тарихий ҳақиқатдир. Бу маъ-ятнинг ишлаб чиқариш, иқт-й рив-ш билан узвий боғлиқлигини кўрсатади. Акс ҳолда, жамиятда инсоний ахлоқий муносабат лар таназзулга учрайди, инсонлар ўртасида бегоналашиш кучаяди. Бу эса охир-оқибатда ижтимоий - иқт-й таназзулга олиб келиши мумкин. Айрим кишилар эркин бозор иқтисодиёти шароитида маън-й-маър-й ва ахлоқий қадриятлар қадрсизланади, мад-т ва маъ-ят иккинчи даражали нарсага айланади, маънавий қашшоқлик авж олади, деб даъво қилади. Эркин бозор иқтисодиёти билан маъ-ятни бундай қарама-қарши қўйиш мутлақо ўринсиз, аксинча, юқорида айтганимиздек, улар бир-бирларини тўлдиради, чунки фақат маънавий соғлом, кучли жамиятгина иқт-й ислохотларга тайёр бўлиши мумкин. Мустақиллик йилларида мам-тимизда иқтисодиёт ва маъ-ятнинг ўзаро диалектик боғлиқлиги ва бир-бирига таъсири қонуниятидан келиб чиққан ҳолда иқт-й ва маънавий ҳаётнинг уйғун ҳолда ривожланиб боришига алоҳида аҳамият бериб келинмоқда. **“Ана шу ҳақиқатдан келиб чиққан ҳолда, – деб таъкидлайди Президент И.А.Каримов, – биз иқтисодий ўнгланиш, иқтисодий тикланиш, иқтисодий ривожланиш жараёнларининг маънавий покланиш, маънавий юксалиш ҳаракатлари билан тамомила уйғун равишда ривожланиб боришини доимо давлатимиз ва жамиятимизнинг эътибор марказига қўйиб келмоқдамиз.”** Истиклол даврида иқт-й ва маънавий жараёнларнинг ўзаро мутаносиб уйғун тарзда рив-шига эришилаётгани мам-тимизда сиёсий-ижтимоий барқарорлик ва тараққиётнинг мустаҳкам гарови бўлиб хизмат қилмоқда. Демак, маъ-ят ва иқтисод бир-бирини инкор этмайди, балки бир-бирини қувватлаб, ўзаро таъсирланиб, ривожланиб боради. Ҳозирда иқт-й ислохотларнинг янги, юқори босқичига ўтиш жараёнида юртимизда ишлаб чиқариш тармоқлари жадал ривожланиб, иқт-й юксалишига хизмат қилади. Бу эса фан, мад-т ва маъ-ят тараққиётига ижобий таъсир қилади. Иқтисод, маъ-ят ва маърифатнинг ўзаро чамбарчас боғлиқ эканини ота-боболаримиз теран тушуниб етган. Шунга таянган ҳолда улар маъ-яти юксак, комил инсон ҳақида бутун бир ахлоқий талаблар мажмуасини ишлаб чиққанлар. Ундаги асосий ўзак, жиҳат киши қалбида ҳаромдан ҳазар, нопокликка, адолатсизликка нисбатан мурасасизлик, бозор муносабат ларида инсоф ва диёнат, харидорга муносабат да самимийлик, юмшоқ муомала каби хус-ятлар бўлиши зарурлиги асос қилиб олинган. Маъ-яти юксак киши бировнинг ҳақиға, давлат, жамоа мулкига хиёнат қилмайди, эл-юртига, оиласига садоқатли бўлади, Ватани, халқи учун хатто жонини ҳам аямайди. Бунинг акси ўлароқ, маъ-яти қашшоқ кишилар нопок, фирибгар, порахўр, ўғри, қаллоб, Ватан ва миллат манфаатларига бефарқ қарайди. Келажакда Ўз-н юксак даражада ривожланган иқтисодиёти б-нгина эмас, балки билимдон, маъ-яти етук фарзандлари билан ҳам жаҳонни ҳайратга солиши учун ҳаракат қилинаётган экан, бунга эса иқтисод ва маъ-ят, маърифатни бирга, ўзаро мутаносиб, муштарак рив-шига аҳамият берилганидагина эришиш мумкин.

Маъ-ятли ва маър-тли, иймонли кишиларгина ўзининг ҳалол-пок меҳнати билан бойлик яратадиган, изланувчан, инсофли, меҳнатсевар, тадбиркор, эл-юрт дардига малҳам бўладиган ҳақиқий ватанпарвар бўлади. Шундай фуқароларга эга бўлган мам-т, жамият иқт-й тараққиёт поғоналарида узлуксиз юқорига кўтарилиб боради. Юртимиз мақсад қилиб олган цивилизациялашган бозор муносабат лари фақат юксак маъ-ят ва маърифат, юксак ахлоқийлик ва ватанпарварлик негизларида бунёд этилиши мумкин. Бунни ҳаммамиз теран англаб олишимиз лозим.